

**Nguồn khô thì
sưởi phải cẩn:**

BẢO QUÂN
 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838.

CHIẾN TRANH Y-A
Thế giới lao nhao về cuộc chệ tại
đồi Y — Quân A vẫn hàng hải
tiên — Tiều vương Seyoum lấy
lại Makallé — Tiều vương Naci-
bou lấy lại Oual Oual

Phạm Tràn, con thân khoa Phạm Bơ,
ở Stam & Nong sen - Lạc không đã tự
đi làm 14-10-33. Nay xin nhận:

Một cái ví dụ: chợ Tầm Kỵ ở Quảng Nam trước thời chi 7, 8 trăm năm sau Công nguyên, có người đến thăm những nhà nghèo, vậy thì tất chi một gánh củi trước nhà thời 1 ngàn, nay không biết lần hai chi 7. Quả đây là thấy người buôn bán ở chợ Quảng-Nam cũng là thấy: Ngươi trên một bóc lột người dưới.

Sau cùng Tổng thống Roosevelt đã được Quốc hội bằng lòng để đưa tên và bản vẽ của chiếc tàu cho hai nước bạn.

đem gác cả phần con đường xe lửa Diên Hiếp cho Anh; vì con đường xe lửa này là của A. Cuộc quốc trại này là được sẽ mua thêm rất nhiều chiếc xe đạp.

(Trả theo và hết)

TRE

HẢI-AU

(vả hát)

đạt như ngày nay, thì cái công lệ
thơ được kém thua không khác
lại ngọn sóng tràn lan, làm cho
những tập quán, người một góc,
mười một trời như trước không
đến tại được. Nói cho rõ tức là
phong triều văn minh Âu tây từ thế
vũ 19 lại đây.

Âu tây trước kia không phải là
thông có tục chuộng trẻ chuộng già
như những xứ khác, nhưng tình
hải có khác. Một là một vùng Âu
hải, có nhiều nước độc lập, dân
độc yếu thì không tự tồn được, nên
phải cạnh tranh. Cạnh tranh
thường có sức mạnh và trí khôn, chỉ
hải đổi mới để ứng phó với hoàn
cảnh, không có thủ thái dĩ truyền.

Hải là phong khí trọng nghề công
nương không có thủ những nghề
truyền lại.

Ba là cơ khí phát đạt, giúp cả
hình thức cho phải trẻ và
hải già.

Bốn là thuyết nhân quyền, hình
ảnh, tự do chung cho mỗi người
mà không kỳ tị.

Nổi những lẽ đó nên đổi với
hải già và phải trẻ, đều thu được
hải có trường mà bỏ chỗ ỷ dựa,
hải bằng theo tư cách người mà
không bị theo tuổi. Xem (xem tục
gũ) có ông già 3 tuổi, có kẻ trẻ
50 tuổi thì đã rõ; nghĩa là người
là mà có khí hăng hái, có lòng tiến
bộ giúp ích cho xã hội thì công
tráng vẫn còn trọng. Xem trên

Cơ tính chất công sản

áp kỷ không? Câu kỷ còn là dấu hỏi.

QUÂN NHẬT CHIẾN SĨ

ng Garner. Ông có đề ý ông Garner và
người Nam kinh muốn vay 200 triệu
m của Hoa Kỳ.

SỮA
NESTLÉ
HỮU CON CHIM

SỨC KHỎE CỦA TRẺ CON
NHIỀU CHẤT BỎ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp
Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà học
sinh các nhà thương binh và các trường học (Lycées
& Khắp Đông-Dương

THUỐC OKASA

NGƯỜI GIÀ HOÁ TRẺ

Chắc chắn người bị bệnh yếu đuối thành ra làm hại tới sự sống. Trong một thời kỳ ngắn trước đó, họ vẫn khỏe mạnh và vui, nhưng người già, họ đang lụi dần đi, có thể chỉ trong vài tuần lễ bị bệnh mất như trước, bị tàn tật và cuối cùng thì bị bỏ rơi cho cuối phố đông người của một thành phố.

Chỉ cần một ít thuốc theo các cách mới với sự giúp đỡ của thuốc Okasa của thành phố OKASA, bạn sẽ biết khác, chế theo đúng công thức của người trẻ trung và LAURENCE của họ, bạn sẽ khác chế theo công thức của các cô gái trẻ, một tháng trước họ khỏe như bình, vì vậy các ông thầy thuốc hay khuyên dùng thuốc này tên OKASA để chữa bệnh nhân bệnh và các thuốc khác không cần uống. Muốn được phục hồi như cũ và có lại sức khỏe và sức khỏe thì bạn cần phải biết tới "L'Association OKASA, 4, Finkburg Swiss-Resort, PARIS."

Đang ở "OKASA" theo đúng ông "Vàng" cho đến khi bạn bị tàn tật của bệnh nhân.

© 1914 - F. Robert, Pharmacien Controlé de l'Administration

VERRERIE

MINH - PHU

LAMPISTERIE

78 HÀNG - BÒ

HANOI

Xưởng chế-lạo các thứ đồ dùng
bằng THỦY-TINH và các hạng đèn
làm đã lâu năm.

Công việc tinh xảo.

Giá bán phải chăng.

Đã nổi tiếng khắp TRUNG, NAM, BẮC

MUA SỈ

TÍNH GIÁ RẤT

ĐẶC BIỆT

VIÊN-DÔNG TỒN-TÍCH HỘI

Cán Hội tư - hân **SEQUANAISE** thành lập từ tập sưu
Cộng-ty và danh hân - số 1.000.000 phát hành một phần tư đã góp rồi
Cộng-ty hành động theo chỉ dụ ngày 17 tháng tư năm 1936
Hàng họ Hanoai số 118

Món tiền sưu - từ (Tỉnh) **440.586.657** đã nộp hoàn vào lại
đến ngày 31 December 1934 cho người đã góp.

GIÚP NHỜNG NGƯỜI ĐÈ DÀNH TIỀN
Tặng - tục ở SAIGON 32, phố Paul Bert. - Giấy số 40 302
bố Quận-ly ở SAIGON 68, đường Charner. - Giấy số 40 309

Bảng số số hoàn tiền về tháng Novembre 1935

Nhà ngày thứ sáu **29 NOVEMBRE 1935** tại số Quận-ly ở
số 68, đường Charner tại Saigon đã ông **FRAN-VAN BHA**, conseiller colonial
chủ-hoàn, ông **SEVERIN VILLAREAL** và ông **NGUYỄN CÔNG-KHÍ** dự họp

Những số **Danh sách các người trúng số** số tiền hoàn lại

Lần mở trước nhất : hoàn vốn hội phần

Những số đã quay ở hành tư ra : 22.187 - 20.181

22.987 M. **FRAN-VAN-CHIE** ở **Chau-dinh** (phước 3000) **1.0000**

20.181 M. **HO-VAN-VINH**, giáo-học ở trường Phan-Thanh
Huê (phước 3000) **1.000.**

Lần mở thứ hai : hoàn nguyên vốn

Những số đã quay ở hành tư ra : 342-285-468-
1.056-1.589-2.791-1.222-1.554-1.537-1.577-49-
1.891-48-4.474.

3.568 M. **XUÊ KHÍ** ở 1 rue Jean Dupuis ở Hanoai. **200.**

4 M. **LE-THI-AN** ở **Tan-on**. **200.**

28.887 M. **LƯU MỤC-TAN**, ở **Chau-dinh**. **200.**

38.061 M. **NGUYỄN-TU-CHINH**, 1 rue Capitaine Dieu ở
Tuyen-quang **200.**

41.474 Phước này chưa phát hành.

Lần mở thứ ba : khởi phát góp tiền tháng

Những người ra vốn này trúng số được lĩnh
phần của tiền, họ đã góp ở nơi họ nhất, họ đã
hoàn lại ngày theo giá trị họ ở cộng thủ hai.

Những số đã quay ở hành tư ra : 366-026-2.136-1.370
13-1.026-2.041-1.578-2.078-1.277-1.116-1.606-2905.

22.841 M. **CHUNG-VAN-VU**, rue Rap Hat ở **Haongay** **100000** **100000**

29.429 M. **PHN-VIET-TAO**, ở **Doc-Mỹ**, **Doisong**, **Vinh**. **100.00** **100.00**

37.640 M. **TRƯƠNG VINH**, ở **Chau-on** **100.00** **101.50**

41.980 Phước này chưa phát hành.

Những kỳ số số mở định vào ngày **30 Décembre 1935**
hỏi 9 giờ tại số Tổng-cục 32, phố Paul Bert, Hanoi.

Chiến-tranh Y-A
(Tiếp theo trang 1)

Quân A sợ quân Y trả bại
Addis Ababa, 20 nov. — Chính phủ A tỏ ra sợ rằng quân Y đã bị Matalla đã cho quân của tiểu vương Boyann báo vào để trừng trị quân Y bại.

Thông chế Badoglio đến Asmara
Asmara, 20 nov. — Người ta cho hay rằng thông chế Badoglio sớm mai sẽ đi đến Massauah. Một bữa mai này thông chế sẽ đến Asmara.

Tin lấy Oual-Oual
Tin ngày 20 nov. — Cũng trong ngày nay tin ở Barrar nói một rằng quân A đã lấy Oual-Oual; còn ở La mà thì có tin lấy binh cái tin ấy.

Quân Y ở Libya
Rome, 20 nov. — Hiện nay chưa thấy quân Anh xuống tin qua Libya. Trong một lần gần đây nghị sự đến có cả nghị sự vấn đề Địa trung hải, người ta hay tin đoán rằng Y không có ý rời đi gì về binh bị ở Libya.

Theo tin một thông sự rằng thì Y dự bị chiến đấu quân bị ở Libya. Sư đoàn trước tin ở Libya rất vội, nay định đem quân đi, và có thêm các đội binh khác. Hiện nay có các đạo binh đương báo về nghị Brindisi và Sicile.

Tin đồn quân Y kéo đến biên

Việc trồng nước
(Tiếp theo trang 2)

Đội lỵ đánh cần lỵ hương

PHAN-THIỆT. — Ngày 20-11-33, 800 lỵ phủ Hàm Thuận đến làng Nhỏ Hòa, tổng Hòa Tân, ở cửa làng gần cửa trường địa. Làng ấy không có công binh, chỉ việc phải dùng mấy dọ dạn dọ bán được một đồng đem về làm lễ, tổ làng làm lễ với thầy, nhưng thầy có ý bất mãn.

Qua ngày 21-11-33, chức việc hòa dân tu tại làng đã cho thầy khấn bô lên trường địa. Lúc 8 giờ sáng, thầy khấn bô đến, dân tu trường. Lỵ gi dân quỳ, nhóm đông, kẻ trước-trước, người trường an, không khỏi sợ sệt ủa ủa, nhưng không chút gì trở ngại việc làm của thầy khấn bô. Thế mà thầy dọ dạn của gia đình chuyển cả lỵ hôm qua sao đó, rồi hương lỵ la ròn và quỳ dập tưng bừng; nào lỵ trường, hương bô, cụn lỵ trường, thầy dập của hương cả!

Chức việc làng cũng là một cơ quan để giúp việc cho dân nước, có việc gì thì thầy triện quan phạt, cần sao lại đánh người ta giữa tại nơi công chúng như thế?

Tuỳ dọ lỵ này ở cửa quan, chưa rõ quan xử sao.

Rõ chuyện

86 1

Dùng sữa

“LE GOSSE”

Sữa “LE GOSSE”
rất bổ cho tất
cả mọi người:
có nhiều chất
kem (Crème) rất
tinh khiết.
Bao thầu cho
Nhà - nước
năm
1932-1933

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de
Pédiciculture etc.... à Saigon.

Có bán trong các tiệm tạp hóa ở Đông-Pháp.

HIỆU GIẤY XANH: Giá mỗi hộp..... 0,30

Đại lý:

ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES
HUÉ - TOURANE - QUINON

THUỐC LẠU BẢO-AN

Là một loại thuốc gia truyền, uống vào: không vật vã như một, không uống phải (đơn thuốc) mà thuốc cũng đông được; và không hại tính của v.v.v. uống một vài tuần liền (thứ ngày) cái dạ sẽ mềm (đông) mà đi tiêu tự nhiên, thấy dễ - rồi uống ba lần là khỏi. Tuy là một món thuốc rất tinh nghiệm đã được nhiều anh em chơi cờ trong tuần này ăn uống, ăn đồ: người này người khác cũng uống nhận rằng thuốc LẠU BẢO-AN là hay.

LÀU MỚI MẮC (mới ngày) tiêu tức tức thuốc mới làm mới, nên uống cả 10 ngày một v.v. **MẮC ĐÀ LẬU** (mắc đà lậu) tiêu tức tức uống 10 ngày liền cũng đầy một tý (gạo) muối mè (gạo mè) nước tiêu đi làm - tiêu (tiêu) nên uống cả 10 ngày một v.v.

BẢO-AN-SỮNG

15 ngày đi hết MẮC!

Là một món thuốc trị bệnh tiêu, có nhiều anh em chơi cờ và báo đã nên đưa thuốc tin. **ĐÀ-LẬU: HẢI-PHONG, MẮC-LÀO và 35 Phố Duomo, VINH, và Long ở Mardochet Road, BÀ-TRỊ, N. TRẦN-lập-Thôn.**

29 nov. — Người ta cải chính hẳn đi tin đồn Y gọi quân đến biên giới Pháp, cũng những báo giới mà nhà đương cục không những rằng Y không có cảm gì với Pháp và cũng không có phỏng gì với nước điện. Pháp cả.

Được lòng cầu phật miền Bắc
Addis Ababa. — Denis bộ Mos. — Hoàng đế Haile Selassie đi đến một trận Demot.
Thắng sau quân Y sắp khởi cuộc, cũng đang phật ở miền Bắc chống lại quân của tướng cả Sedgallo.

Tinh thần miền Nam
Addis Ababa, 27 nov. — Tinh thần miền Nam đang được rõ ràng. Có tin rằng một lần chiến đấu xảy ra gần Oala có một người quân A bị chiến. Hai nước A-Y sẽ thiết lập liên minh.

Chính phủ A chưa có thể chính thức tuyên bố tin tức vương Seyoum Hy là, kahala.

Và việc tiến quân Haileou Hy lại Oua, hai cũng chưa có tin chắc chắn. A đang chờ đợi chính gia thế bởi các tướng.

183 người Y chết
Addis Ababa, 30 nov. — Quân A lập chiến đánh tan một đạo quân Y trong khu Mousser-Ali. Quân Y chết 183 người. A cũng có 20 người chết. (Ở Lè là 10, 1 chiến cái tin này).

Quân A tiến mỗi ngày 30 cây số
Addis Ababa, 1er dec. — Theo tin của các viên chức Havas & Addis Ababa thì vua Haileou và nguyên các Thủ tướng Y Welde Fekha cho hay rằng quân A phong cấp A có tiến trên con đường Addis và Asela, là trên đường tiếp nhận từ Harrar đến Gornaki. Quân này đi về phía Sorehaneh & cây số. Chính thức

CỬU CHUYỀN HOÀN
(NGUYỄN-VĂN-CUNG)
CAO-LÃNH - NAM-KỲ
BỜ BIỂN THẺ ĐƯỢC TRĂNG KIẾN
0,500 một hộp

Ở Trung-kỳ, Bắc-kỳ và Ai-lan ai muốn
làm đẹp-lạ NHÀ THUỐC ANH NAM NGUYỄN-
VĂN-CUNG xin hỏi **HÀNG LAM QUẢNG-
CÁO** và **THÔNG TIN TỨC ĐÔNG-DƯƠNG**
(A.L.P.J.) 116, rue Faut-Bert - **HUẾ**
HUẾ ĐÔNG NHIỀU - THUỐC HAY

Mỗi ngày 30 cây số
Cả tin nói rằng tiểu vương Decca đánh
quân Ý ở Oueh Chebell. Chưa được tin
chẳng bặt.

Một tướng cướp bị giết
Addis Abeba, 1er dec.—Quân của A hoàng
đã giết tướng cướp Berrenhalda và nhiều
suy trong đoàn tước cướp này. Đã mấy
năm nay tướng cướp Berrenhalda khuyếch
phát từ Gouragne và Sote.

Y cải chinh
Rome, 1er dec.—Người ta chỉ chính chỉ
nói rằng quân Ý bị bại ở Aonssa. Tại
Aonssa người ta nói rằng tất vàng này chỉ
có một trận đánh giữa chiến tướng của
Mohamed Yayo, và phe người Ý, với quân
Ý. Bão Ý nói quân A chiến giết 120 người,
và quân của Yayo phá cả thì sự chiến
tranh của A ở gần ga Lazzari trên con
đường sa lèn Bijbenti.

Quân A lấy Amara
Addis Abeba 1er dec. — Quân A đã lấy
thị Amara gần Oba.

Xho chuyện.

Vào tháng năm trong Nam đang tin, nói rằng anh Vệ ở Thủ phủ giờ là kẻ người nam tin.

Việc bên nội nhà Ông, cả trên dưới anh em bị chủ Nhật hành khải, ông không làm gì xong, nữa là ông ông tưởng tới anh em phía bên ngoài, không nhìn bà con. Một lần!

Được, con trai con gái gì độ 10 tuổi phải tới việc binh cả.

H. Hitler muốn rửa hận thì phải vậy. Bên ông Versailles, khước từ trước Anh họ, trở con là trợ cột trước anh ngày 1, tất nhiên phải là tập làm chỉ chỉ tiền đi.

Một tập đi của anh Lawrence (ông nam trình thám nước Anh), không biết ông đi lại vào tay người Mỹ.

Vòng đời mấy chục năm của anh Thái bình vương còn chưa xuất bản cả ở Anh, bản rõ rệt: 100 con livres, tác giả vào tay mới quyền!

Tập đi của anh chỉ chép những việc ông ngày trong anh Lawrence còn học hỏi phi trường trong bộ Không quân Anh, trong ấy có lời phê bình; ông không cần khi chết người ngoài một việc thấy.

Ấy bác viết như thuyết minh ở ta, chắc họ cũng ghen cho Lawrence, mà anh ông này quả quí mà cách minh chỉ rệt là bỏ con khờ mới xem!

Thưa Ông-Sân, nạn động đất hôm 11 giờ đêm 1-11-23, các báo đã đăng trước, ở Diên-hiến-Phủ (Đắc-lý), có nhiều chỗ đất nứt thụt lún một thước vài chục thước mới điểm sinh. Tôn Đại lý, ở đây thấp, bệnh viện, nơi thì bị nứt mỗi nhà, nơi thì có tường, cái trên, và có một bệnh nhân bị thương. Có hai anh em viên bang tá trưởng là có giặc, với vợ cũng chạy ra ngoài.

Thuộc Văn-minh

Bổ Á-phận không lại thân thể CAM BỎAN không khởi không mới lên, bệnh nặng chỉ trong 3 tháng là khỏi.

Mà đọc mới nhà gần có của một vụ dân CÔ-LÀ-SU-TÔ đã trở vào bệnh.

Áo lạnh bằng laine đã hiện mới đến, mỗi áo 3300.

Sơn Résistance bán rẻ không đến bằng.

Mà tại: NGỌC-HÙNG

TIỂU THUYẾT

HƯ KHÔNG

LƯƠNG PHẬT dịch thuật

— 23 —

Đầu đời của họ đến đó tầm là đã đáng, các ước nguyện của họ đều được thỏa thích mà không phải nhọc công lo tính nhiều. Đến như bà Bá là vợ thì bà quả ghê sự cho sự suy sụp mà bà như không muốn tin ở sự thiệt hiện tình.

Đại bằng đứng trước là cười, một tay đặt vào cái áo cri-lao sắp sửa nói. Có lẽ nội trong đám người đây có một Đại bằng là khổ sở hơn hết, vì chẳng thấy rõ tình cảnh hơn ai, và sự khảnh tình tài của riêng anh chẳng làm cho chàng buồn khổ đến cực điểm; xưa nay chỉ vì muốn giữ thái độ đoan trang nên chàng chưa tiện nói lời ra thái. Bỗng trông chàng càng lấy làm đau đớn, cho đến chỉ có thở ha nhai sữa cho khỏi thôi.

Đại bằng đứng nhìn ba người đàn bà mà tự nhủ mình như là một tay đả hy sinh của họ. Ai có biết trước rằng đây là chàng được nhạc gia chàng bình vạc báo bả như trước, any chẳng trở lại làm ông gia trưởng trong những trường hợp đó là, với một gánh trách nhiệm nặng nề.

Đại bằng nói :

— Chàng khổ La hích và trạng sư Ô lang đơn đủ cho chúng ta biết rằng ngày nay không còn hy vọng gì nữa. Thế ư tôi thì chúng ta phải nghĩ ngay đến sự hy sinh của tập mà chúng ta thoát khỏi ngay hôm nay.

Đại bằng nói rồi nghĩ một chốc. Bà Bá là vợ lấy cái khăn tay thêu nhện cấp mắt, bà cũng nhìn qua Đại bằng một cái chớp mắt, bình như đủ các trách nhiệm muốn làm cho mẹ con bà đau đớn mà nói đến phương pháp nuôi con...

Lai miệng cũng nghe như vậy bà con nàng hi vọng bị một người khác áp chế, nên hiệp lực nhau để chống lại. Nàng bèn hỏi một cách muốn gây chuyện :
— Hy sinh những gì ?
— Phải bán tất cả : trước hết sẽ bán mất Hồng Hả vì cô vượt trại, vì Lai hinh sẽ sách cho một người mua cho hết nợ rồi, chỉ chỉ còn lại tôi bà bốn chục nghìn đồng.
Bà Bà là vợ không chịu :
— Là lịch sách một người mua giá rẻ quá : cô Hồng Hả, cô cô sự của ông cũng đến giá ba trăm nghìn quàn có thể bán khi nào không được !
— Còn tiền thì sao không nhiều, lại tiền của ông quàn, thôi ngại mua đánh bán đi vậy.
Nhưng Ái lịch của đâm tấn công chuyện kỳ : Ái lịch của mua cánh súng ba & Hồng Hả. Cánh súng chỉ màu xanh & Hồng Hả với mấy viên đạn cao lạng lách bắn bờ sông Seine, trước mặt công cộng lần vàng, đẹp nhất bao ! Ái lịch đã tấn đi giao trong các con đường xóm sách, khi mơ màng, trong hai tháng gần gần Hồng Hả đã quên cảnh nào nhợt của Bà là.
Đột biến với tiếp :
— Sau lại phải hủy từ mượn đến này, bán các đồ đạc của bà.
Bà Bà là vợ quả quyết ngắt lời :
— Cái đồ khi nào ta chấp đến ! Cái đồ đạc khi nào và hơn của ông ta trên gấp đôi, tức là cái đời của ta và đồ đạc đến là một của phạm thượng. Chẳng tin đi người của với kỳ, một cái muốn của ta bán cho đi bán

Đột băng còn tỏ ra càng quyết chí nói :

- Phải như vậy mới được, tôi phải thưa lại với người thân là một đầu bất đắc dĩ lắm. Họ phải nhớ rằng khi trái hết sự cần thiết phụ tôi rồi, thì chỉ còn vãn đả cho mẹ và Ái liên sống thôi.
- Ái liên nghe nói người đầu lâu, trông cặp mắt sáng như đèn đóm thế nào được ; còn bà Bá là vợ thì cái đầu ra chiu hổ thẹn. Khi mộng lại ngộ Đột băng như đã biết ý chừng.
- Bà Bá là vợ nói một cách rất đơn giản :
- Chúng ta đã có làm của cải. Hết mang đi cưới ta hơn nửa trăm ngàn !
- Đột băng tỏ vẻ thất vọng của chàng bị cuốn theo, nói rõ :
- Bảy trăm ngàn cho không phải cần.
- Cần kìa là của chúng ta, người ta phải trả lại !
- Ai trả bây giờ ? Pháp luật không có quyền gì đối với những người đã... khuất mặt.
- Còn một người đầu bà chớ !
- Bà hết mang cũng bị vợ họ.
- Còn bằng ? Tôi thôi ?
- Tôi lấy quyền gì mà bắt bằng Tôi thôi được ! Một hàng họ không thể chịu trách nhiệm về các sự kỳ lạ như riêng của viên quân tử được ; bằng Tôi thôi cũng đã vãn khổ lắm một cơn sóng được. Lại sao phải từ chối. Keng Lạ ý vợ Lợi cũng đã phải đầu tìm vì tai nạn của nó cho từ Bình mệnh khỏi cũng khổ nữa.

CUỘC XÃ-HỘI PHỤ-NỮ VẬN-ĐỘNG

Lần này ta thường thấy trên các báo đăng những tin: phụ-nữ nước này gần của quyền báo cũ, dân bà xã kia biểu tình phản kháng chiến tranh, một đôi chỗ, họ lại còn đòi cầm chế độ mới nữa, vì chế độ này làm nên mất phẩm giá con người.

Sự thật thì đã mấy trăm năm nay dân bà luôn luôn phản đối, đã gây nên nhiều cuộc vận động, nhưng những cuộc vận động ấy không có lãnh chất xã hội (caractère social) thành ra nó không phải là con đường triệt để.

Năm 1789, ở Pháp phụ-nữ đã gây ra một cuộc vận động về chính trị. Những bà Méricourt, Claire Lacombe, Olympe de Gouge v.v. đã cực lực hô hào sự giải phóng cho dân bà — thế mà hiện nay phụ-nữ Pháp cũng chưa có quyền dân quyền.

Năm 1861, ở Mỹ những bà Anthony, Lucretiamott nhân có cuộc chiến, tranh phân ly (guerre de sécession) đã quả quyết gây ra một cuộc vận động có lãnh chất quốc gia, mục đích là để với bà gái hoặc nó ra chốn thăm thân, nhưng rồi cuộc cũng không có kết quả gì, mà hiện nay phụ-nữ Mỹ cũng chưa được hoàn toàn giải phóng.

Những cuộc vận động về chính trị ở Pháp và quốc gia ở Mỹ không có kết quả mấy, là vì những cuộc tranh chấp ấy là những cuộc của tư bản chủ nghĩa, họ sợ dĩ sống đối nhau là vì quyền lợi kinh tế.

Bây nay người dân bà ở các nước lớn đã có một cuộc vận động xã hội, và cái trào này đã ảnh hưởng khắp thế giới. Phụ-nữ nhiều

nước đã được bình đẳng với dân ông, như Nga, Norvège, Suède, Turquie họ đã có quyền tham chính, bạn gái ở Mỹ đã có nhiều quyền lợi. Chính ở nước Tân, dưới bàn tay độc tài của Tướng giới Thạch, mà bốn chục triệu dân bà Tân ở Trung-bộ cũng vận động giải phóng rồi.

Sở dĩ có những cuộc xã hội phụ nữ vận động ấy, là vì người dân bà ở trong cái chế độ tư bản và giai cấp này, hẳn hết đều bị đàn áp, họ chỉ là một cái khi cụ sanh sản (instrument de production), bị pháp luật xem như trẻ con.

Tư bản chủ nghĩa càng bành trướng thì người dân bà càng bị áp chế.

Người dân bà há không phải ở trong phạm vi nhân loại sao? Người dân bà há không phải là người mẹ, người vợ, người chị sao? Thế sao lại bị pháp luật xem như trẻ con, như người mất trí?

Đã bao nhiêu thế kỷ rồi, bạn gái bị xem như kẻ vớ thành dính, hay cái vật dùng, để chơi giải trí với món của riêng. Những tiếng than khóc của bao nhiêu người dân bà ở chốn nhàm chán, trong các xưởng, trại, ở chốn thôn quê đã vang dậy.

Bạn gái bây giờ muốn sống, muốn sống một cách hợp lý công bình hơn. Bao nhiêu những thuyết « trọng nam khinh nữ » phải đánh đổ đi mới được.

« Chúng tôi muốn sống » cái khấn nguyện ấy tự nơi dân chúng hạo sinh tự nhiên mà phát lộ ra.

Bạn gái đã hiểu rằng mình là người mẹ, người vợ, người chị, thì

sao lại xem như đồ chơi? Bạn gái bây giờ muốn được đối xử bằng dân ông.

Cuộc xã hội phụ nữ vận động đến đây lại gặp cuộc vận động của giai cấp, thành ra cuộc vận động của phụ nữ đã chịu ảnh hưởng của bao nhiêu lần gần gũi của người lao công.

Đàn ông về chỗ bắt công bị lợi dụng, đàn ông vì chỗ làm nhiều ăn ít, không thể nuôi con, cuộc xã hội phụ nữ vận động lại càng bùng nổ. Cuộc vận động ấy đã vang bóng trong hàng trí thức và tiểu tư sản.

Bạn gái khắp thế giới bây giờ không còn chịu để cho cái đạo đức cũ, luân lý, lập quán, pháp luật, chế độ xưa là thích hợp nữa.

Phụ nữ khắp thế giới đã gắng sức để cuộc vận động để cải thiện sự sanh hoạt.

Vậy các chị em ta cũng nên phần khởi lên, chớ nằm mãi trong chỗ bế tắc? Phải lo học hành, có chức nghiệp để cùng sống trong cõi đời mới này chứ!

LÊ-THỊ CAM (Faifoo)

Đồng hồ chỉ cả số sanh tử trong nước

(Mỗi 5 phút báo cáo một lần)

Ở trung tâm chợ Berlin nước Đức mới dựng một cái đồng hồ, gọi là « Đồng hồ kẻ số sanh tử », để biểu thị tình hình số đẻ và số chết trong nước.

Đồng hồ ấy mỗi 5 phút thì báo cáo một lần, trong có kim chỉ số đẻ và kim chỉ số chết. Trong 5 phút kim sanh chỉ số 9, kim tử chỉ số 7.

Theo số bình quân sanh tử từ trước, thì mỗi 5 phút đồng hồ, số dân Đức tăng lên được 2 người, mỗi năm tăng lên độ 21 vạn.

Chuyện thú trong làng văn cùng một vài bi-quyết trong nghề văn « văn ngôn ý dài »

Ngày nay nhờ cơ khí phát đạt, giúp ích trong văn nghệ và đường truyền bá tư tưởng, phổ bày ý kiến, có dễ dàng nhiều. Vì sự dễ dàng ấy mà văn chương cũng phải lạt, theo lối pha diễn, ý ít lời nhiều, mất hẳn lối văn « giản kính » đã gọn mà cứng, như lối văn xưa.

Theo lời kiến giải của ít nhà học giả đông phương, họ nói: Đời xưa sở dĩ có lối văn « giản kính » ấy là vì cách ghi chép khó nhọc, như chép vào thẻ tre, viết vào hàng, lụa, cũng khắc vào bia đá, hay khắc bản gỗ, đều là việc khó nhọc cả; nên nhà văn phải viết văn mà muốn lưu truyền được lâu, cần phải dè gọt từng chữ, từng câu: Bỏ đi lấy lại, bỏ bớt lấy thêm, lại bỏ bớt mà lấy thêm, Văn mà chỉ lấy lấy cái thây, nên có lối « giản kính » như « ngũ kinh từ thư » và tả truyện v.v..

Lời giải trên không rõ có đáng không, song dĩ là nhà văn, tuồng nên biết trong nghề văn có lối văn cao sâu ấy, vì nó mở đường văn tự cho người sau rất nhiều.

1) Nói chỗ cốt yếu

Đại loại như khoa giáo hóa đời vua Văn-Vương nhà Châu, phong thuần tục tốt, nữ lưu giữ tiết trinh khiết, thì nhân khoa bọn « du nữ » ở miền Giang Hán: gái chơi ở sông Hán không ai cột ghẹo khuấy khóa được v.v.. Du nữ mà biết giữ tiết khiết, thì hạng người khước các cao thượng biết bao!

Lại như chế phong tục dân đảng ở nước Vệ, thì nhân đem bọn tịnh nữ ra nói: « Nàng tịnh nữ kia, đợi ta nơi góc thành » v.v. Con gái có tiếng là trinh tiết mà còn họ

họ này khác, thì phương phóng đảng kia không nói cũng biết tánh nết ra sao rồi?

Một chữ « du » và chữ « tịnh » đó, tức là tự chỗ nhỏ mà thấy chỗ lớn, đó là một cách.

2) Nói được bao quát

Sở-tương-Vương bảo bọn Tống-Ngọc, Cảnh-Sai, phú cái « lớn » 大耳, Tống Ngạc phú:

« Đất làm xe, trời làm lọng, đương cung chỉ Phù-tàng, gương dài chống ngoài trời ».

Nói lớn thì lớn đến thế là cùng! vua Cảnh-công nước Tề bảo Yến-Tử hình trạng cái « nhỏ » Yến-Tử nói:

« Ở miền Đông hải, có loài sán gọi là « Tiên Minh » làm ở trên lòng mây con muỗi, có khi đánh nhau đồ máu chết cả hàng tre hàng vạn mà con muỗi không biết ».

Nói « nhỏ » đến thế là cùng! dầu cho ngày nay các nhà khoa học dùng kính hiển vi phát kiến ra nhiều thứ vi trùng hết sức nhỏ, cũng nhỏ đến thế thôi.

Tả cảnh sanh động

Đời Tào, Cổ-khai-Chi, An-trọng-Kuân là hai nhà văn nhân có tiếng, một ngày họ có vị tham-quân cùng ngồi, cùng nhau tả chuyện « nguy » 作危語.

Cổ nói: Ông già tám mươi vin ngành khô, 八十老當枯枝.

An nói: Cầm voi trên giếng trẻ con nằm, 井上橫臥嬰兒.

Ông già 80 mà vin ngành cây khô, ngành cây gãy thì cộ hỏng đời, nghe đã nguy nhỉ. Nhưng trẻ con nằm trên cái cần mây lung lay đưa qua đưa lại trên mặt giếng, cảnh kỳ càng

VAN-VAN

Lời than dân cây

Sớm mai bụng đói đi cây cừ, Trưa về đến nhà trời đã tối. Trong bếp đương đun một nồi khoai, Ngồi ngó bác trùm tới rêu thối. — Vâng, thưa bác, tôi đương chạy tiền. Chạy được nay mai đem nộp tiền. — Không được/ chủ phải thu ông lý. Nhặt kỹ để gấp lệnh quan đây! Theo chửi bác trùm ra nhà hội. Ông lý rầy, quở, đánh, dử dối. Kén mồi, ông lý mới tha về. Báo: Chạy cho mau, trễ phải tội. Về nhà nuôi lông mày củ khoai, Vội vàng tới cửa nhà giàu vay. Cầm ruộng cầm trâu cũng chờ tiền, Tiền vay trong tháng một lời hai. Khoản thuế vừa tới tới dục, Ngân hàng nợ lại thúc. Mối tiền trả nợ lo chưa xong, Tiếp đến dục điền tiền trích lệ/ Trong nhà đã sạch ráo, Nồi không có bột gạo. Con dúi vợ đàn rêu vang nhà, Đã nghe mõ xâu tư lịch, hồi một hồi hai reo như pháo!

Kiếp dân cây. Cảnh vắng cay. Mồ hôi lã nước mắt, Đời sống trăm phần gay. Xanh xanh từng trên hay có hay? Nóna Khô

nguy hơn! Vị tham quan tiếp luôn: người mù cõi ngựa dài, nửa đêm tới trước vực lầy. 盲人騎瞎馬，夜半臨深池， nguy to!

Đấy tả cái cảnh nguy, chỉ một cái văn tắc mà ta đọc qua như thấy cái « nguy » đó hiện ra trước mắt, nên kẻ thông thường có khi kéo đến 5, 3 tờ mà không thấy cái gì là nguy.

Lối văn lối ý nhiều như trên, mở tờ trên đường vào chương không ít.

Văn Tẩy

BÁ TƯỚC MÔNG = THẾ = TÔN

(LE COMTE DE MONTE-CRISTO)

Tác giả: Alexandre Dumas

PHÁP-QUỐC LỊCH-SỬ TIỂU-THUYẾT

— 20 —

Dịch giả: Nam-Son

Ông tên Bê-bê, tôi tin chắc phía Midi, sắp sinh ra một lòng tở.

lẽ công-tước làm, vua La-y ta biết rõ rằng về phía ấy làm lên.

La-y XVIII tính ra gần.

Ông tên Bê-bê, ông Bô-la-cát Bê-bê cho người chắt chắt

—gò-dac (Languedoc), Bô-xô (Provence) và Bô-phỉ-lô xét dân tâm, cho kẻ họ trung thành này được an

mas Sardis, vua vừa trả lời trong sách Hô-rát.

Ông tên Bê-bê, công-tước vừa vừa cười, giả bộ như hiểu ta trả lời của vua, Bê-bê tin ta nước Pháp khi nào cũng náo nức: nhưng kẻ họ thần ợ có một cuộc âm mưu cũng phải là lỗi.

ai chủ trương?

Như-phá-Luân, hay là đảng a ông ta.

g Bô-la-cát, ông bấy đẹp bót ợ kháng bố của ông, để cho việc.

Ông tên Bê-bê, Bê-bê tính quá, tôi nghĩ không yên.

an dĩ, ông Bô-la-Cát, khoan bi âm của này hay quá, rồi ếp.

Cát làm thành một hội, trong La-y XVIII chắt chắt viết vào sách, viết chữ rất nhỏ. Viết

g-tước bấy nói tiếp nghe, nói vừa ngẩng đầu lên, bộ như người tưởng mình có rừng khi phá binh một ý ta người khác. Ông cứ nói, đấy.

ông tên Bê-bê, ông Bô-la-Cát muốn Vinh-Phe nói, kẻ họ buộc phải tấn với Bê-bê ông phải là những tin đồn, không chứng cứ, làm cho ợ, mà chính là một người ợ, người tin cậy của họ thần

mà họ thần đã cử đi dò xét ở Midi (công-tước nói mấy tiếng này có hơi ngập ngừng), vừa mới đến nói với họ thần: «Sẽ có tai biến lớn cho đức Vua, nên họ thần mới hôn ba chạy đến đây.

— Mala ducis avi donum, vua Lu-y XVIII vừa nói vừa viết vào sách.

— Bê-bê bảo họ thần đừng nói dài về việc ấy nữa chẳng?

— Không phải, nhưng ông hãy đưa thẳng tay ra xem.

— Muốn tấn Bê-bê, tay nào?

— Tay nào thì tay, kia tay tả.

— Muốn tấn Bê-bê, đấy.

— Tôi nói phía tả mà tìm phía hữu: tôi muốn nói phía tả tôi; ợ, đó: ông tìm trong ấy tờ trình của

Tổng-trưởng cảnh-sát ngày hôm qua. À, mà ông Đàng-dờ-Rê đến kia...

Phải không, anh nói ông Đàng-dờ-Rê đến phải không? Vua La-y XVIII bốt ngang, xây lại nói với viên quan hầu (Huissier) vào báo có Tổng-trưởng cảnh-sát đến bộ kiến.

— Muốn tấn Bê-bê, tử-tước Đàng-dờ-rê. Viên quan hầu trả lời.

— Tử-tước vào đây, vua La-y XVIII vừa nói vừa cười, vào đây kẻ cho công-tước nghe những điều tử-tước mới biết về ông Bô-na-Bê-t. Đứng đến điểm chỉ hết, đầu tình hình nghiêm trọng đến thế nào cũng cứ nói thiệt ra. Đáo En-bô hiện giờ có phải một nói lừa không? sẽ có cuộc chiến tranh bắt đầu tự đây phải không?

Ông Đàng-dờ-rê xé xít mình qua lại sau lưng cái ghế dựa mà ông đương chống hai bàn tay, và nói:

— Bê-bê có muốn xem tờ trình ngày hôm qua không?

— Vâng, vâng, nhưng hãy nói cho

công-tước đây nghe trong tờ trình ấy nói những gì, vì ông không tìm ra; hãy nói cho ông biết kỹ công việc của Nh-phá-Luân ở đảo En-bô.

— Thưa ngài, tử-tước nói với công-tước, tôi tờ nhà Vua, chúng ta ai này cũng phải mừng khi được nghe những tin ở đảo En-bô mới đến. Bô-na-bê-t...

Ông Đàng-dờ-Rê nhìn La-y XVIII, vua chắt chắt viết vào sách, không ngẩng đầu lên.

— Bô-na-bê-t, tử-tước tiếp luôn: buồn như chết; cả ngày chỉ coi thợ mổ Bô-tô-lăng-gôn làm việc mà thôi.

— Va gâi để giải khuây.

Vua La-y nói:

— Gâi? Công-tước hỏi: Bê-bê muốn chỉ đến gì?

— Thì công-tước quên rằng tay danh-nhân ấy, tay anh-hùng ấy, mắc bệnh da, phải gâi hoài sao?

— Thưa công-tước, Tổng-trưởng Cảnh-sát nói, trong ít lâu nữa Usurpateur sẽ diễn thôi.

— Diễn?

— Diễn: trí não người đã yếu dần, khi thì khóc lủ bà, khi thì cười hoát hoát, khi thì ngồi hăng giờ trên bờ biển mà ném sạn xuống nước, thấy sạn quay năm sáu vòng thì khoái chí như đã thắng được trận Ma-râng-gô hay Ô-tét-lit khác nữa vậy. Chả nghĩ cũng nhận đó là triệu chứng của bệnh điên.

— Hay là của sự khôn ngoan, tử-tước, hay là của sự khôn ngoan. Vua La-y XVIII vừa nói vừa cười. Các tay danh tướng ngày xưa cũng ném sỏi xuống biển để giải trí, như Bô-lay-tet chẳng hạn.

Ông Bô-la-Cát ngồi lưỡng lự.

Ông Vinh-Phe tay ợ chiếm đoạt cả công trạng nên không dám nói rõ, nhưng cũng vừa đủ cho ông lo ợ.

— Đàng-dờ-Rê, vua La-y XVIII nói, tưởng như ông Bô-la-Cát cũng chưa chịu tin; hãy nói luôn chuyện Usurpateur chừa rửa tội cho ông nghe đi.

Quan Tổng-trưởng cảnh-sát gục đầu.

— Người soạn ngôi chừa rửa tội? công-tước vừa nói lầm bầm vừa nhìn vua La-y XVIII và Đàng-dờ-Rê. Người soạn ngôi đã chừa rửa tội rồi sao?

— Phải.

— Thế nào, tử-tước cho biết với.

— Thưa công-tước, Tổng-trưởng cảnh-sát nói, ra bộ nghiêm lắm; mới đây Nh-phá-Luân duyệt binh, có vài người lính của ông ta tỏ ý muốn về Pháp. ông ta liền cho nghĩ, bảo về phụng sự đức Vua nhân từ hiền lành của chúng ta; chính là ông ta nói đấy, thưa công-tước, tôi dám chắc vậy.

— Vậy thì, ông Bô-la-Cát, ông nghĩ sao? Vua La-y đứng xem sách mà nói.

— Muốn tấn, một là quan Tổng-trưởng cảnh-sát làm, một là họ thần đây làm; nhưng quan Tổng-trưởng cảnh-sát không thể nào làm được, vì ngài có trách nhiệm bộ vệ sự hạnh phúc công danh dự của Bê-bê, vậy thì có lẽ họ thần làm. Nhưng họ thần xin Bê-bê đòi hỏi người mà họ thần nói với Bê-bê.

— Được, ta sẽ chịu lòng công-tước mà tiếp bất kỳ người nào mà công-tước muốn ta tiếp, nhưng trong khi ta tiếp ta phải cầm súng... Quan Tổng-trưởng, ông có bản báo

cáo nào mới hơn bản này không? vì bản này đã ngày 20 tháng hai, mà hôm nay là tháng 3 tháng ba rồi.

— Muốn tấn, họ thần đương chờ một tờ báo cáo mới. Họ thần đi từ khi mai đến giờ, có lẽ trong lúc họ thần vắng mặt, tờ báo cáo đã đến rồi cũng không biết chừng.

Ông hãy về đi, và nếu không có, thì thôi... vua La-y vừa nói vừa cười, tạo ra một tờ. Có phải thường hay làm như thế không?

— Muốn tấn Bê-bê! quan Tổng-trưởng nói, về mặt kỹ thuật không cần phải tạo ra như thế; ở bàn giấy họ thần có ngày nào mà không nhận được hàng hà sa số giấy tờ cáo của bọn hèn mạt, muốn người ta biết ơn chúng về những việc mà chúng muốn giúp. Chúng làm may rủi vậy, rồi mong sao ngày kia sẽ có việc không ngờ, chứng cho lời nói trước của họ là đúng.

— Phải đấy, thôi ông đi đi, vua La-y XVIII nói, nhớ rằng ta đợi ông đấy nghe.

— Muốn tấn, họ thần chỉ có chạy qua chạy lại thôi; trong 10 phút họ thần sẽ trở lại.

— Còn họ thần, họ thần xin ra tìm người thông tin của họ thần, Bô-la-Cát nói:

— Thông thả đã, vua La-y XVIII nói, ông Bô-la-Cát, ta phải đòi khi giới cho ông; ta sẽ cho ông một con ó (aigle) đương bay thẳng cánh, và kẹp ghi nơi chân một miếng mồi, với cái hay hiện Texas.

— Muốn tấn Bê-bê, họ thần xin chờ nghe. Ông Bô-la-Cát nói.

— Ta muốn hỏi thăm ông về cán này: molli sagiens aubellu; ông

biết chứ, đó là nói một con nai bị con chó sói đuổi theo. Ông có hay đi săn bắn không? ông xét cái đầu để thế nào?

— Dạ hay lắm, nhưng người thông tin của họ thần cũng như con nai ấy, vì nó bằng bộ những 220 dặm đường, mà đi trong không đầy hai ngày.

— Một nhọc dữ họ kẻo lảng quá họ! trong lúc có máy điện tín, chỉ 3, 4 giờ đồng hồ là đủ, khỏi phải một nhọc gì hết, có ai mà chịu khổ đến thế, phải không công-tước?

— Muốn tấn Bê-bê, Bê-bê đối người không nộ đường xa, không nộ công khổ, để đem dâng Bê-bê một cái ý kiến không phải là vô ích. Vì có bà-tước Sang-vi-Ô giới thiệu nó cho họ thần, nên họ thần xin Bê-bê tiếp nó từ từ hơn một chút.

— Sang-vi-Ô, cận thần Chambellan của anh ta phải không?

— Thưa phải.

— Anh ta ở Mặt-xây sao?

— Trong thơ ký viết cho họ thần nói ở Mặt-xây.

— Anh ta có nói vụ âm mưu ợ với ông không?

— Thưa không, nhưng ông giới thiệu ông Vinh-Phe và bảo tôi xin cho vào chầu Bê-bê.

— Vinh-Phe? Vua tỏ bộ ngạc nhiên; người ợ tên là Vinh-Phe?

— Thưa phải.

— Nó ở Mặt-xây đấy?

— Thưa phải.

— Sao ông không nói rõ tên nó cho tôi nghe ngay khi đầu! Vua nói mà nét mặt xam có vẻ ngại.

— Kẻ họ thần tưởng rằng Bê-bê không biết tên ợ.

— Biết lắm chứ! người nghiêm chỉnh, cao thượng, mà nhiều đạo vọng; ông có biết tên cha nó không?

— Dạ, cha nó?

— Phải, Nợa-Thê.

— Nợa-Thê người Gi-rông? Nợa-Thê nguyên-lão nghị-viên?

— Đàng đấy.

(Còn nữa)